

Jaarlijks vindt in de Amsterdam ArenA de première plaats van een nieuwe editie van Sensation (ID&T). Daar blijft het voor Sensation echter al lang niet meer bij. Na de show in Amsterdam wordt met de Sensation World Tour namelijk een hele rits landen aangedaan – van Europese landen tot bijvoorbeeld Chili, Brazilië en Australië. Inmiddels reizen twee verschillende shows ('Ocean of White' en 'Love') tegelijkertijd over de wereld. Production Director Marcel Elbertse vertelt over deze logistieke gigant: "Bezoekers worden acht uur lang geëntertaint – dit ontstijgt echt de dance."

Sensation World Tour De dance ontstegen

Marcel Elbertse is overall verantwoordelijk voor Sensation. Het meest opmerkelijk aan de World Tour is volgens hem uiteraard het gigantische logistieke proces, maar ook zijn eigen wijze van produceren is opvallend. "Eenvoudig gezegd heb ik drie ringen om me heen gecreëerd", vertelt hij. "De eerste ring is het hart, waar de mensen van ID&T in zitten. De tweede ring wordt gevormd door de specialisten die ik voor alle disciplines (licht, geluid, rigging etc.) heb aangetrokken. Dat zijn mensen waar wij loyaal aan zijn en omgekeerd geldt hetzelfde. Ze kijken ook bij ons in de keuken en wij verwachten van ze dat ze niet zo snel met een concurrerende partij in zee zullen gaan – noem het een gentleman's agreement. Dat werkt prettig en dankzij die externe specialisten kan ik mijn team op kantoor klein houden en heb ik toch een focus op elke afzonderlijke discipline. De derde ring wordt gevormd door leveranciers waarmee ik steeds een jaarcontract aanga. Na een jaar kijken we dan telkens hoe het verlopen is en of we met elkaar verder gaan." Ring 2 zit eigenlijk altijd in Europa, van Ring 3 bestaat tevens een netwerkje in Zuid-Amerika en Australië. "Maar Australië is bijvoorbeeld wel een land waarin we ons – ook naast Sensation – verder willen gaan ontwikkelen. Daarom hebben we daar nu ook een vaste producent zitten. Dat is een lokaal iemand, die we daarvoor hebben aangesteld. De eerste keer ben ik zelf nog met een productiemanager naar Australië geweest, maar nu doet de productiemanager het dus met die lokale producent."

Touren

"Eigenlijk touren we niet eens écht", vertelt Elbertse. "In mijn ogen ga je dan een half jaar of langer op pad, neem je de complete set mee en zet je die overal neer. Wij hebben er bewust voor gekozen om niet alles mee te nemen. Het is niet te betalen als je voor één show in Sao Paulo alles mee wil nemen. We hebben er bijvoorbeeld ook voor gekozen om veel met inflatables te werken, dat heeft ook met ruimte te maken. We willen nu eenmaal geen honderd containers mee over de hele wereld nemen." Bij grote producties van pak 'm beet de Robbie Williamsen op aarde, wordt vaak vol trots geroepen met hoeveel trailers wordt rondgereisd. Bij Elbertse is dat nu juist niet de bedoeling: "Wij

willen er juist op een slimme manier mee omgaan, zodat we zo weinig mogelijk containers nodig hebben. Maar toch, als je alle lijsten naast elkaar gaat leggen, dan zal die van Sensation er toch echt bovenuit springen. Wij hebben het podium namelijk in het midden staan én kleden de hele zaal aan – we kiezen er alleen voor om het niet allemaal zelf mee te nemen."

Andere mentaliteit

Voor de Sensation World Tour bestaan er 'eigen landen' (ID&T geeft het feest hier helemaal zelf) en licentielanden (de naam spreekt voor zich). De aanpak is dan uiteraard verschillend, maar dat is de manier van werken in elk land sowieso al, vertelt Elbertse: "Australië is gewoon westers, Midden- en Oost-Europa vielen me mee en in Rusland was het ronduit slecht. Daar hebben we er ook voor gekozen om alles zelf mee te nemen en niet met lokalen in zee te gaan. Ook in Chili is het hard werken, maar daar krijgen we de show uiteindelijk wel op het niveau waar we 'm willen hebben, mede dankzij de goede partner die we daar hebben." Ook in Brazilië heeft men andere manier van denken en werken. Elbertse: "Ze hebben ook gewoon een heel andere mentaliteit. Ook stagehands doen bijvoorbeeld graag alles in hun eigen, rustige tempo. Ik reken daar daarom ook een opbouwdag extra."

Hobby

Het mooie aan het hele project vindt Elbertse met name dat het nieuw is: "Ik kan niet even ergens een boek pakken om te kijken hoe we het moeten doen. Ook van de reacties die je krijgt in al die landen kan ik echt kippenvel krijgen. We komen in stadions waar alle wereldtopartiesten al geweest zijn en ze kijken ons echt aan alsof we gek zijn als we vertellen wat wij er allemaal willen doen. Ook de media-aandacht is vaak fantastisch. In Chili en St. Petersburg kom je met Sensation bijvoorbeeld op het 8-uur journaal – zo'n impact heeft het daar." Trots is dan ook het gevoel dat overheerst. Trots op het plaatje dat keer op keer wordt neergezet: "Bezoekers komen in een andere wereld, die de dance echt ontstijgt. Ze worden acht uur lang geëntertaint. Natuurlijk is dat wel met dancemuziek,

Geluid

Sensation heeft twee vormen; een grote en kleinere vorm. De grote show is zoals we deze kennen van de Amsterdam Arena. De kleine show is voor ongeveer 15.000 mensen. Daarom is er in de volgende materiaallijst voor het geluidssysteem een minimum en maximum aan-gegeven. De show heeft op dit moment altijd een in-the-round configuratie van 8 line-arrays met op de grond geplaatste subs en frontfills.

Type	Minimum	Maximum
L-Acoustics V-Dosc	48	88
L-Acoustics dV-Dosc	24	24
L-Acoustics Arcs	24	24
L-Acoustics SB28	48	64
L-Acoustics LA48 amplifier	40	64
L-Acoustics LA8 amplifier (Subs)	12	24 (Grote set incl. frontfills)
Camco DL3000 amplifier	8 (Kleine set t.b.v. Arcs)	-
L-Acoustics 115FM Monitoring	4	4
L-Acoustics SB118 Monitoring	2	2
Dolby Lake Processor	4	4
Midas Verona	1	1
FX's & Dynamics rack	1	1
Whirlwind W4 multisysteem	1	1
BSS DI boxes	10	10
Pioneer DJM-800	1 + 1 Spare	2 + 1 Spare
Pioneer CDJ-1000 MK3	4 + 1 Spare	8 + 1 Spare
Pioneer EFX-1000	1	1
Technics SL1210-M5G	3	6
Freefloat	3	6
Rosendahl Bonsai Drive	2	2
Emagic AMT8	1	1

Sensation en Philipsen vertelt er graag over: “Sensation biedt ons de mogelijkheid om dro-men te realiseren. We zijn daarom trots op het feit dat we er aan mogen meewerken en vinden het elk jaar weer een uitdaging om iets bijzonders te ontwikkelen.” Voor ‘Ocean’ wilden Philipsen en Sander Vermeulen in ieder geval een heel brede waterval van vuur hebben: “Dat was makkelijker gezegd dan gedaan”, vertelt Philipsen daar over. “Het eerste probleem dat we moesten oplossen was het product zelf. Ik heb veel verschillende in-door falls geprobeerd, maar geen enkele viel diep genoeg. Ik had op zijn minst een meter of twaalf nodig. De meeste falls die ik probeerde leken meer op fontein en dat is qua beeld niet wat ik wilde. Uiteindelijk kwam ik uit bij een fall van Next FX. Die fall had ik jaren geleden geprobeerd, maar ik vond hem toen te gevaarlijk voor gebruik boven stage. Nu had ik een grote bak water om de rom-mel en de vonken op te vangen. Grote gouden vlokken die naar beneden dwarrelen. Perfect!” Het tweede probleem stak toen echter de kop op: de tijdsduur. Philipsen: “Vanwege de megamix moest de fall 30 seconden duren. Ik heb die toen speci-aal bij Nextfx in USA laten maken, maar die tijds-verlenging veroorzaakte het derde probleem. Die tijdsverlenging veroorzaakte het derde probleem. De kartonnen tube van de 30 seconden fall ging namelijk branden. Om dat op te lossen hebben we stalen houders gemaakt, die het vuur stoppen. Probleem opgelost!”

Custom onderdelen

Bob van Bree is samen met Ravian Hendrikx ver-antwoordelijk voor het licht bij de Sensation World Tour. Samen zorgen ze voor de crew en de juiste en tijdige uitvoering van het project op lichtge-bied. “We zijn al vanaf de allereerste schetsen betrokken bij dit project, om uiteindelijk via vele vergaderingen en proefbouwsessies te komen tot het eindresultaat”, legt Van Bree uit. “Het me-rendeel van de set bestaat uit custom onderde-len, oftewel standaard armaturen die op een on-gebruikelijke wijze gebruikt of bevestigd worden. Het middenobject van de ‘Ocean of White’-tour is daar een prachtig voorbeeld van. Inclusief de stam en het podium bestaat dit namelijk uit 423 losse 300W bulbs die bevestigd worden op spikes van verschillende formaten en op aparte dimmerkana-len zitten, waardoor slechts zeer beperkte ruimte aanwezig is.” Het geheel wordt aangevuld door 24 grotere spikes waarin elk twee printplaten (het hele armatuur past niet) van een CLS LED par 64 zitten ingebouwd, met aan het einde een pixel-kroon in een opblaasbare bol van textiel. Van Bree: “De pixelkroon is speciaal ontworpen om de bol van binnenuit egaa te kunnen belichten in RGB-

mengkleuren. Hiervoor is een CLS pixelbar uit el-kaar gehaald en zijn de drie printplaten met LED’s gemonteerd op een piramidevormige construc-tie om zodoende tot een lichtgewicht en weinig warmte ontwikkelend armatuur dat voldoet aan de creatieve wensen.”

Grote variatie

Alhoewel een nieuwe show van Sensation na de eerste show in Amsterdam wordt omgesleuteld tot een tourset, wordt er voor iedere locatie apart ge-keken naar de beste wijze om binnen de beschik-bare ruimte het creatieve concept zoveel mogelijk in stand te houden. “Aangezien de tour een grote va-riatie aan locaties in verschillende landen bezoekt, blijft het zo steeds weer een beetje nieuw en wordt de inventiviteit van het hele team steeds opnieuw aangesproken”, vertelt Van Bree. “In de ver gelegen buitenland wordt het materiaal vaak (gedeelte-lijk) lokaal gehuurd, wat dan weer uitdagingen met zich meebrengt ten aanzien van de voorbereiding en het (her)programmeren van de show.”

Audio

Al bij het ontstaan van Sensation was Audict, ver-tegenwoordigd door Rodger Blom, zeer geïnteres-seerd in dit concept. Bij de eerste Sensation was hij aanwezig als bezoeker, later als technicus in de DJ-Booth, nóg later als FOH mixer en uiteindelijk als projectmanager en audio-engineer voor de we-reldtour. De verantwoordelijkheden voor Audict waren divers, vertelt Blom: “In het begin van de tour was het alleen de FOH mix, maar uiteinde-lijk werd het de hele voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie met betrekking tot de audio en de showautomatisering.” Het voortraject bestond uit communicatie met ID&T en promotors over riders, de communicatie met lokale PA bedrijven over de geluidsontwerpen of het zelf maken van de ge-luidsontwerpen. Daarnaast maakte Audict in zijn studio de audio voor de commercials voor radio en tv en ook de audio die afgespeeld wordt tussen de DJ’s tijdens de show. Na het maken van de shows in de studio werden deze door Audict geladen op de Rosendahl Bonsai drives; de afspeelbronnen voor audio, video en tijdcode tijdens show. De mu-ziek voor de laatste twee edities van Sensation is gecomponeerd door Joshua Dutrieux. “De uitvoe-ring bestond uit het opbouwen en inmeten / tu-nen van het in-the-round PA systeem”, gaat Blom verder. “Daarnaast zorgen we het aansluiten van de tijdcode in de regie voor het licht, vuurwerk en laser. Tijdens de show verzorgen we bovendien de FOH mix.”

Communicatie

De samenwerking met de PA bedrijven in het bui-

maar het is echt veel meer dan dat.” Het mooie is volgens Elbertse ook dat het allemaal ontstaan is uit hobby. “Voor mij ook. Het is mijn hobby altijd al geweest en ik heb daar nu mijn werk van kun-nen maken. Daardoor zit er ook zoveel passie in. De kern van het bedrijf wordt gevormd door twin-tig aandeelhouders en die hebben allemaal voor ogen dat het vooral leuk moet blijven. Daar hoort ook het groeien in andere landen bij. We vinden het niet leuk om bijvoorbeeld in vijftig landen een show neer te zetten en alleen maar van huis te zijn. We halen liever de krenten uit de pap en dat doen we dus in Australië en Zuid-Amerika.”

Podium

Stageco Nederland is één van de partijen die al ja-renlang samenwerkt met ID&T. Eddie Slotboom is zeer te spreken over die samenwerking: “In deze samenwerking is Sensation het project wat de af-gelopen jaren enorm is gegroeid. In dit groeiproces hebben we als Stageco Nederland mogen deelne-men. Het is voor ons dan ook goed zichtbaar dat een organisatie als ID&T productioneel de laatste jaren enorm is gegroeid. Dit kan ook niet anders

met zoveel evenementen in zoveel verschillende landen. Het huidige Sensation productieteam is een jonge, enthousiaste groep die vooruit denkt en samenwerkt. Het podium voor Sensation be-staat elke keer uit een ronde vloer met daarop een draaischijf voor de DJ. De setting van Sensation is een ‘In the round’ opstelling. Door de draaischijf houdt de DJ contact met het publiek en andersom. Onder het podium is een underworld voorzien voor techniek en kledkamers. Naast het podium levert Stageco in veel landen extra zaken als vip decks, ground support towers etc etc. De huidige show ‘Ocean of White’ bestaat voor Stageco Nederland uit twee trailers. Voor deze show is de bestaan-de draaischijf aangepast en uitgebreid. Deze is nu voorzien van een kabelrups. Aan de uiteinden van de catwalks zijn twee speciale uitklapbare trappen voor Sensation gemaakt, op deze manier verliezen ze weinig vloeroppervlak en maar hebben ze toch een nette opkomst voor de acts.”

Totaalbeleving

Evert Jansen is verantwoordelijk voor het decor en het stagemanagement bij de Sensation World

Tour: “De afmetingen van het decor zijn enorm. Dat moet ook wel, gezien het formaat van de sta-dions en venues die Sensation wereldwijd aan-doet”, vertelt hij. Al het decor is modulaair opge-bouwd. Dat brengt de nodige extra uitdagingen in het ontwerp met zich mee. Dit heeft te maken met het feit dat het snel op te bouwen moet zijn maar ook ‘tourable’ moet zijn en dus zo min mogelijk vo-lume in transport moet innemen. Jansen: “Om gro-te gebaren in het decor te kunnen maken, ligt het voor de hand geregeld met inflatables te werken. Om te voorkomen dat het op een ‘inflatable-circus’ gaat lijken, is het dan wel zaak met gedegen en creatieve leveranciers te werken zoals Airworks, Airprob en Publiair. Uiteraard willen we niet alleen met inflatables werken en is de combinatie met ‘hard-decor’ goed op elkaar afgestemd. Daarmee krijg je plaatjes die een geweldige totaalbeleving geven.” De hoeveelheden aan bijvoorbeeld stof, frames, hout, staal/aluminium en randartikelen zijn enorm; alleen al aan stof gaat er gemiddeld 1,5 kilometer in een productie zitten. Dat dit in de regel wit is, mag duidelijk zijn. Multifunctionaliteit is één van de sleutelwoorden, weet Jansen: “We

werken met professionele decorbouwers in combi-natie met stagehands. Ieder crewlid is bekend met meerdere disciplines zodat men breed inzetbaar is, noemt het maar ‘multitaskers’.”

Video

Voor de videocrew en –equipment wordt gezorgd door Phase1. John van der Star daarover: “De eer-ste Sensations in het buitenland zijn ons zeer goed bevallen, maar het was natuurlijk wel een hele uit-daging om alles per land in goede banen te leiden. Het was keer op keer weer een fantastische erva-ring. Ook 2009 belooft weer een Sensationeel jaar te worden. Deze maand (maart, red.) zitten we bij-voorbeeld alweer in Chili en Brazilië en tegelijker-tijd zijn we ook in België aanwezig. Dat alles goed verloopt heeft uiteraard met een goede productie-voorbereiding te maken, maar ook zonder goede crew ga je het uiteraard niet redden.”

Gouden vlokken

Ook Paul Philipsen (Pyrofoor de Amsterdam) is betrokken bij de Sensation World Tour. Pyrofoor de Amsterdam doet al jarenlang klussen voor

tenland verliep volgens Blom goed: "De buitenlandse V-Dosc partners in het Oostblok (T-Service) en Rusland (Live Sound Agency) waren erg enthousiast en behulpzaam. Duidelijke communicatie was essentieel omdat deze bedrijven vrijwel geen ervaring met dance hadden. Deze bedrijven leverden het PA en personeel en gezamenlijk zorgden we voor een goede dance sound." In Chili was het een stuk spannender, om meerdere redenen. "Er was geen V-Dosc beschikbaar. De Spaanse taalbarrière zorgde bovendien voor de nodige communicatieve problemen en de zeer speciale venue maakte de spanning compleet. Een oud treinstation gemaakt van beton, glas en (giet)ijzer zonder enige akoestische isolatie. Deze show werd uitgevoerd op Meyer Milo's en werd geleverd door AudioPro uit Santiago (Chili). Uiteindelijk is deze show toch een heel groot succes geworden." De afgelopen shows zijn vanaf editie Polen 2008 van materiaal voorzien door de firma RentAll uit Bommel.

'No Bridles'

Rien Engelbertink verzorgt samen met zijn team

namens Eventions BV de rigging voor de Sensation World Tour. En dat was in het begin best spannend, zegt hij: "Touren met een 'In the round set' is niet te vergelijken met een 'End setting'. Bijna alle locaties wereldwijd zijn prima geschikt om in het standaard podiumgebied 20 ton te riggen, maar wij komen aanzetten met 40 ton op de middenstip van het stadion!" De Sensation centerpositie met haar gewichten is 'rigging-wise' elke keer weer een enorme uitdaging. Engelbertink: "Door middel van groundsupports en zware maingrids hebben we het tot nu toe steeds weer weten te realiseren. Ook in de LTU Arena in Düsseldorf bijvoorbeeld. Ik hoor het de man van het stadion nog zeggen: "No Bridles!" Ik dacht dat 'ie een grapje maakte." Australië was er ook eentje om niet te vergeten. "Net na mijn vakantie even een werkbezoekje van twee uur. Marcel Elbertse vroeg me er even te gaan kijken omdat ze daar zeiden dat we niks in het dak mochten hangen! Aldaar in de Telstra Dome mochten Duncan Stuttenheim en ik even uitleggen dat we graag 50 ton wilden hangen! Wat schetst mijn verbazing, ruim 100 ton

verdeeld, 20 ton in het center. Voor het center net iets te weinig, maar blij waren we wel! Na wat heen en weer ge-mail met Eddie Slotboom (Stageco) hebben we samen een waanzinnig, nog nooit eerder gerealiseerd groundsupport bedacht." Enkele specificaties: 1 center toren van 27 meter hoog, 8-weg kroon met acht armen, benodigde riggingcapaciteit: 8x PA cluster van 2100kg op een diameter van 16 meter en 4 x 1100kg t.b.v. de middenconstructie en 4 x 500kg aan PA amps. Het totaal gevlogen gewicht bedraagt 23,2 ton.

Doorontwikkelen

Al met al maakt dit alles van de Sensation World Tour een meer dan unieke productie, die zich blijft doorontwikkelen. Marcel Elbertse: "In het begin was het natuurlijk heel spannend. De eerste échte buitenlandse show – België en Duitsland niet meegerekend – was in Polen. Toen waren we echt een week aan het bouwen. Tegenwoordig komen we op donderdag binnen en zijn we op vrijdag klaar. Ook op dat gebied hebben we in twee jaar tijd dus een hele slag geslagen."